

Reglement Schoolexamens

HAVO 4&5

Schooljaar 2023-2024

Examencommissie:

**G. de Boer
P. Hollander
S. Mewasingh**

Reglement schoolexamens HAVO schooljaar 2023-2024

Voorwoord

Dit document is een uitwerking van de inrichting van de schoolexamens op CSG Comenius locatie Mariënborg en vormt een onderdeel van het Programma van Toetsing en Afsluiting en een aanvulling op het examenreglement.

Het PTA omvat een beschrijving van de inrichting van het schoolexamen in havo 4 en havo 5 voor het schooljaar 2023-2024. Leerling en ouders/verzorgers verplichten zich kennis te nemen van het PTA en de daarin vermelde regels.

Indien een leerling in één van deze jaren doubleert, dan valt deze in de regeling van het volgende cohort, tenzij het examenprogramma van één of meerdere vakken wijzigt. In dat geval wordt een aangepast PTA opgesteld.

Mocht er in het (school)examenreglement en het PTA iets niet beschreven staan of mochten er onduidelijkheden in voorkomen, dan beslist de rector na advies te hebben ingewonnen bij de examencommissie.

Het PTA gaat in op 1 oktober 2023. Eventuele wijzigingen worden na behandeling in de examencommissie en de MR gepubliceerd en via een mail aan de betrokken leerlingen.

Het in dit PTA genoemde examenreglement wordt uiterlijk 1 oktober 2023 gepubliceerd op intranet voor ouders en leerlingen.

Mededelingen over toetsroosters, inhaaltoetsen, e.d. worden via de schoolmail gedaan.

Inhoudsopgave

Afkortingen en begrippen.....	2
Algemeen.....	3
1.Toetsen en toetsweken.....	4
2. Herkansen schoolexamen en herexamen.....	5
3. Diversen.....	6
4. Verhinderig, te laat komen en onregelmatigheden.....	7
5. Cijferoverzicht, examendossier, beroep.....	7

Afkortingen en begrippen

Artificial Intelligence	Het vermogen van computers om taken uit te voeren waarvoor mensen hun intelligentie inzetten, zoals het programma ChatGPT
CE	Het landelijk centraal schriftelijk examen overeenkomstig de wet en volgens de instructies van het College voor Toetsen en Examen.
Combinatiecijfer	Het gewogen gemiddelde van de eindexifiers van CKV, ANW, Maatschappijleer en het Profielwerkstuk
Examen	Het schoolexamen en –indien wettelijk voorgeschreven- het centraal examen voor een opleiding.
Examenbesluit VO	Het geldende besluit van de Nederlandse minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap of diens staatssecretaris namens hem voor de inrichting en de inhoud van het voortgezet onderwijs in Nederland.
Examencommissie	Een door de rector per school ingestelde commissie die de kwaliteit van de schoolexaminering bewaakt en bevordert. Zoals bedoeld in artikel 35d van het Eindexamenbesluit VO.
Examendossier	Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de school gekozen vorm. Het examendossier voor de havo omvat een overzicht van de afgelegde toetsen en uitgevoerde opdrachten en van de behaalde resultaten en vorderingen.
Examenreglement	De door school opgestelde regels, voortvloeiend uit wetgeving, over de afname van het schoolexamen en het centraal eindexamen.
Examensecretaris	Een door de rector aangewezen personeelslid van de school, die zich bezighoudt met de organisatie van het schoolexamen en het centraal examen. Zoals bedoeld in artikel 3a van het Eindexamenbesluit VO.
Examenstof	De aan de kandidaat te stellen eisen, overeenkomstig de instructie van de CvTE en (voor het schoolexamen) vastgelegd in het PTA
Examinator	De docent die belast is met het afnemen van het examen.
Handelingsdeel	Een opdracht die conform voorgestelde eisen wordt gedaan.
HAVO	Afkorting van het Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
Herkansing	Het opnieuw dan wel alsnog deelnemen aan een onderdeel/-delen van het centraal examen of schoolexamen
Kandidaat	Een leerling van locatie Mariënborg die toegelaten is tot het schoolexamen en het centraal examen.
Magister	Het leerlingvolgsysteem.
Opleiding	Eén van de onderwijssoorten HAVO of Atheneum.
PO	Praktische Opdracht. Een opdracht met een inleverdatum, waarvan de beoordeling becijferd wordt.
Profiel	Wettelijk verplicht vakkenpakket binnen de opleiding.
Profielwerkstuk	Een werkstuk als verplicht onderdeel voor de kandidaten, waarin vakoverstijgende thematiek binnen het gekozen profiel aan bod komt.
School	CSG Comenius, locatie Mariënborg
Schooldag	Werkdag niet zijnde een vastgestelde schoolvakantiedag of feestdag
Schooljaar	Het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar.
SE	Het schoolexamen dat door de school verzorgd wordt overeenkomstig de wet, vastgelegd in het PTA.

Toets	Een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten. Het werk wordt beoordeeld aan de hand van een bindend correctievoorschrift of beoordelingsmodel waarin mogelijke antwoorden en een puntenverdeling zijn opgenomen.
Vakken	Algemene vakken, profielvakken, keuzevakken of andere programmaonderdelen.
VGEM	Het op één decimaal afgeronde voortschrijdend gemiddelde van theoretische en praktische SE-onderdelen
VWO	Afkorting van Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
Wet	De wet op het voortgezet onderwijs.

Algemeen

Het examen havo bestaat voor de meeste vakken uit het Schoolexamen (SE) en het Centraal Examen (CE).

In onderstaande tabel staat een overzicht van de vakken zonder een Centraal Examen.

Algemeen deel	Afronding in:
Maatschappijleer	H4
Culturele Kunstzinnige vorming	H4
Profielwerkstuk	H5
Lichamelijke Opvoeding	H5

De eindcijfers van Maatschappijleer, CKV en het Profielwerkstuk worden gemiddeld tot een zogenaamd combinatiecijfer. Dit cijfer telt mee in de slaag/zakregeling. Deze is te vinden onder artikel 5.1.5 van het examenreglement.

Daarnaast is er ook een aantal keuzevakken zonder een CE. Dit zijn:

Keuzevak	Afronding in:
Informatica	H5
Natuur, leven en techniek	H5
Wiskunde D	H5

Voor leerlingen die geen wiskunde in hun pakket hebben geldt dat er in H4 een rekentoets gemaakt moet worden. Het behaalde cijfer maakt geen onderdeel uit van de slaag-zakregeling.

Het examenreglement voor het schooljaar 2023-2024 wordt uiterlijk 1 oktober 2023 op intranet gepubliceerd.

1 Toetsen en toetsweken

Havo 4 is verdeeld in vier perioden, die elk worden afgesloten met een toetsweek. Havo 5 kent drie perioden en drie toetsweken. De precieze data worden steeds aan het begin van het schooljaar via schoolmail en/of sharepoint gepubliceerd.

De school werkt met twee halfjaarroosters. Het tweede halfjaar begint op maandag **29 januari 2024**.

Regels voor toetsen in de toetsweken en tijdens de les

Gedurende het schooljaar zijn er toetsen in de les en toetsen tijdens de toetsweek.

- In de week voor de toetsweek worden **geen toetsen** afgenomen tijdens de les. Ook niet wanneer deze van de leerlingen geen voorbereiding vragen.
- In de toetsweek geldt dat leerlingen per dag maximaal twee toetsen mogen maken, tenzij de leerling een traject van versneld examen volgt.
- Een schriftelijke toets wordt gemaakt op papier van de school.
- Je moet met (bal-)pen schrijven, tenzij een potlood is toegestaan (bijv. bij het tekenen van een grafiek). Je mag geen tipp-ex e.d. gebruiken.
- Je mag alleen toegestane hulpmiddelen gebruiken. Welke dat zijn, wordt je door de surveillant meegedeeld.
- In en op deze hulpmiddelen mag niets (bij)geschreven zijn. Wordt dit wel geconstateerd, dan wordt het betreffende hulpmiddel in beslag genomen en wordt er gehandeld conform artikel 7 van het examenreglement.
- Je mag tijdens een toets geen hulpmiddelen van anderen lenen.
- Tijdens een toets zijn geen tassen, jassen en communicatiemiddelen (bijvoorbeeld mobiele telefoons of smartwatches) in het lokaal toegestaan; Laat deze spullen dus thuis of achter in je kluisje.
- Je mag het lokaal niet verlaten zonder toestemming van de surveillant.
- Na afloop van het maken van de toets lever je ook de opgaven in, tenzij nadrukkelijk anders is vermeld.
- Als je na aanvang van de toets het lokaal binnen komt, heb je geen recht om langer door te werken, tenzij je daarvoor toestemming hebt gekregen van de betreffende teamleider
- De eerste 20 minuten van de toetstijd blijft iedereen in het lokaal.
- Als de laatste 15 minuten van de toetstijd zijn aangebroken, mag je niet meer voortijdig het lokaal verlaten.
- Als een toets niet gemaakt kan worden, moet dit **vooraf** gemeld worden conform artikel 6.4.1 van het Examenreglement. Kan dat niet (door overmacht) dan moet de afwezigheid zo spoedig mogelijk worden gemeld.
Afmelden moet altijd gebeuren bij de betreffende teamleider. Indien de leerling minderjarig is, moet een ouder/verzorger de melding verrichten.
- Wanneer er bij een toets fraude is geconstateerd, wordt conform artikel 7 van het Examenreglement gehandeld.
- In geval van ongeoorloofde afwezigheid, wordt conform artikel 6 van het examenreglement gehandeld.

Inhalen

Als een toets niet gemaakt kan worden, bijv. door ziekte of een andere geldige reden, dan moet deze toets op de daarvoor vastgestelde inhaaldag ingehaald worden.

Het rooster voor de inhaaltoetsen wordt gepubliceerd via de schoolmail en/of sharepoint en de leerling is er zelf verantwoordelijk voor dat daar kennis van genomen wordt.

Regels voor digitale toetsing

Indien een toets op een digitaal platform door de leerling op een computer, tablet of een andere device met internetverbinding wordt gemaakt, geldt het volgende:

- De leerling mag tijdens de afname geen andere dan de toegestane hulpmiddelen gebruiken of contact met derden hebben.
- De leerling mag tijdens de afname alleen het venster van de toetsomgeving open hebben staan.
- Voorafgaand aan de toets kan de leerling worden gevraagd bepaalde software te installeren om de afnamecondities te optimaliseren.
- De leerling moet tijdens de duur van de toets constant in beeld blijven bij de surveillant.
- De leerling moet de aanwijzingen van de surveillant direct opvolgen.
- Indien de internetverbinding wegvalt, wordt de toets ongeldig verklaard.
- Wanneer er bij een toets fraude is geconstateerd, wordt conform artikel 7 van het Examenreglement gehandeld.

2 Herkansen schoolexamen, herexamen

Voor herkansen gelden de volgende regels

- Herkansen is: het opnieuw doen van een toets (schoolexametoets of toets voor de overgang) over de in het PTA vermelde leerstof.
- In het vakgedeelte van het PTA staat per vak aangegeven welke toets voor herkansing in aanmerking komt.
- Voor Havo 4 geldt dat er in totaal maximaal twee toetsen uit toetsweek 1,2 en 3 herkanst mogen worden.
- Voor schooljaar 2023-2024 geldt dat één SE van toetsweek 4 van het vorige schooljaar mag worden herkanst.
- Voor Havo 5 geldt dat na elke toetsweek één schoolexamen uit die toetsweek herkanst mag worden.
- Bij herkansing telt het hoogste cijfer;
- Praktische opdrachten kunnen niet herkanst worden; zie hiervoor verder de vak-PTA's.
- Een toets kan maar één keer herkanst worden.
- De datum waarop de herkansingstoets wordt gehouden wordt vastgesteld door de teamleider en is bindend; bij verzuim vervalt de herkansing, ook als je ziek bent. Informatie over het opgeven voor een herkansing wordt gecommuniceerd via de schoolmail en/of sharepoint. Je dient je daarbij aan de gestelde termijn te houden.
- De teamleider van de afdeling mag in individuele gevallen op bovenstaande regels een uitzondering maken.

Voor het herexamen van de afgesloten vakken gelden de volgende regels

- Een herexamen geldt voor de vakken die geen CE hebben
- CKV valt buiten deze regeling, omdat het SE programma van dit vak uitsluitend praktische opdrachten bevat.
- In havo 5 mag in één vak herexamen worden gedaan
- Het hoogste cijfer telt.
- Een herexamen gaat over de gehele stof, voor zover getoetst in schoolexametoetsen. Indien op het herexamen een hoger cijfer behaald wordt, vervangt dit cijfer het gemiddelde van de gemaakte schriftelijke toetsen voor dit vak.
- Behaalde cijfers voor praktische opdrachten blijven staan
- De datum waarop er een mogelijkheid is om herexamen te doen wordt vastgesteld door de examensecretaris en is bindend.

3 Diversen

Regels voor het inleveren van handelingsdelen en praktische opdrachten

- Werkstukken en praktische opdrachten moeten conform de afspraken en voor het verstrijken van de inleverdatum worden ingeleverd.
- Leerlingen moeten zelf een kopie van het ingeleverde werk bewaren.
- De in het vakgedeelte van het PTA vermelde inleverdatum is bindend. Indien hier alleen wordt verwezen naar een periode, dan geldt als datum: zeven kalenderdagen voor de toetsweek aansluitend aan de betreffende periode.
- Afwijking van bovenstaande moet schriftelijk vooraf bij de teamleider worden gevraagd; deze bepaalt of de reden geldig is.
- Is het werk niet op de afgesproken datum af, dan moet dat wat er op dat moment wel is worden ingeleverd. Wat ingeleverd is, wordt beoordeeld.
- Is er geen overleg geweest en het werk wordt niet op de aangegeven datum ingeleverd, dan wordt er een maatregel genomen in overeenstemming met het examenreglement (zie verder artikel 7 van het Examenreglement op website).
- Technische mankementen (bijv. defecte printers) gelden niet als excuus voor het niet of te laat inleveren.
- Wanneer plagiaat wordt geconstateerd staat dit gelijk aan fraude en treedt daarom artikel 7 van het examenreglement in werking.

Onder plagiaat wordt verstaan:

- a. het gebruik maken dan wel overnemen van andermans teksten, gegevens of ideeën zonder volledige en correcte bronvermelding;
- b. Het overnemen van teksten die via *artificial intelligence* tot stand zijn gekomen;
- c. het niet duidelijk aangeven in de tekst, bijvoorbeeld via aanhalingstekens of een bepaalde vormgeving, dat tekst letterlijk aan werk van een andere auteur is ontleend, zelfs indien een correcte bronvermelding is opgenomen;
- d. het parafraseren van de inhoud van andermans teksten zonder voldoende bronverwijzingen;
- e. het indienen van een eerder ingediende of daarmee vergelijkbare tekst voor opdrachten van andere examenonderdelen;
- f. het overnemen van werk van medestudenten en dit laten doorgaan voor eigen werk;
- g. het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling of die (al dan niet tegen betaling) door iemand anders zijn geschreven.

LO

Bij lo bestaat de regeling dat de studielast gelijk is aan de contacttijd. Dat wil zeggen dat je buiten de lessen om vrijwel geen tijd aan lo hoeft te besteden, bijvoorbeeld voor huiswerk. Wettelijk is bepaald dat het vak lo met een voldoende of goed beoordeeld moet zijn om een havo-diploma te kunnen behalen.

Loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB)

LOB is een vak met een studielast van 40 uren, verdeeld over de leerjaren H4 en H5. De begeleiding ervan is in handen van de mentor en de decaan. Tijdens de lessen en thuis werken de leerlingen aan opdrachten en zij stellen op die manier een eigen portfolio samen.

Het dossier/portfolio moet uiterlijk op de datum die in het vakgedeelte van LOB wordt genoemd, ingeleverd worden. LOB moet minimaal met een voldoende afgerond worden om een havo-diploma te kunnen behalen.

Aangepast PTA

Bij de overstap van de bovenbouw Atheneum naar de bovenbouw HAVO wordt een aangepast PTA opgesteld. Hierbij wordt voor elk vak dat onderdeel uitmaakt van het schoolexamen in HAVO 5 vastgesteld welke in Atheneum getoetste domeinen en/of sub-domeinen overgezet kunnen worden naar het PTA voor de Havo. Voor elk resultaat geldt dat er een herbeoordeling moet plaatsvinden. Voor de nog niet getoetste SE-onderdelen geldt dat er een inhaalprogramma opgesteld wordt.

Onderdeel van dit PTA is een herkansingsregeling op maat.

De procedure voor herbeoordeling is als volgt:

De docent die verantwoordelijk is geweest voor de beoordeling van het betreffende SE-onderdeel beoordeelt het werk opnieuw door een beoordelingsmodel, c.q. normeringsmodel te volgen dat aansluit op niveau en eindtermen van de afdeling HAVO. De uitkomst is in ieder geval een hogere waardering van het betreffende SE-onderdeel.

4 Verhinderung, te laat komen en onregelmatigheden

Wanneer sprake is van verhindering of te laat komen bij een onderdeel van het Schoolexamen of het Centraal Examen, treden artikel 6 en 7 van het examenreglement in werking. Dit laatste geldt ook wanneer sprake is van andere onregelmatigheden.

Het volledige examenreglement is te vinden op de website van school.

Cijferoverzichten, examendossier en beroep

Een docent behoort de afgenomen schriftelijke toets binnen twee werkweken na afname beoordeeld te hebben. Op deze regeling kan in bepaalde gevallen een uitzondering gemaakt worden door de teamleider.

Leerlingen hebben recht op een bespreking c.q. motivering van de beoordeling van hun werk.

Een leerling (of de ouders/verzorgers in geval van minderjarigheid) die het niet eens is met de beoordeling van een onderdeel van het schoolexamen, kan binnen drie werkdagen na bekendmaking van het cijfer schriftelijk bezwaar aantekenen bij de rector. Deze neemt binnen vijf schooldagen een beslissing, nadat hij de leerling en de betreffende docent gehoord heeft. Een leerling (of de ouders/verzorgers in geval van minderjarigheid) die het niet eens is met de beslissing van de rector, kan binnen twee schooldagen na bekendmaking van deze beslissing schriftelijk bezwaar aantekenen bij de voorzitter van het College van Bestuur. Deze doet, nadat hij de betrokkenen heeft gehoord, binnen vijf schooldagen na de indiening van het beroep uitspraak en deze is bindend.

Cijfers in Magister

Uiterlijk aan het einde van de tweede week na de toetsweek staan de cijfers van de gemaakte toetsen in Magister.

De leerling is verplicht om de cijfers steeds goed te controleren en fouten binnen een week te melden. Wanneer dit de hoogte of het ontbreken van een cijfer betreft, meld je dit bij de betreffende docent. Andere fouten (zoals het ontbreken van een vak) meld je bij de teamleider.

In het PTA staat per SE-onderdeel aangegeven wat de wegingsfactor is in het schoolexamen-cijfer.

Het VGEM wordt afgerond naar één decimaal achter de komma. Een 5,49 wordt dus een 5,5.

Examendossier

Na afronding van alle onderdelen van het schoolexamen ontvangt de leerling een door de rector en examensecretaris ondertekend overzicht van het schoolexamendossier.

Bewaarplicht

De bewaarplicht van onderdelen van het examendossier ligt bij school. De leerling heeft recht op inzage.